

სამაგისტრო ნაშრომი:

მტკვართან დაბრუნებული ურთიერთობა

მაგისტრი: სესილი ჯორთმენაძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია

*ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის ტექნოლოგიისა და განათლების
ფაკულტეტზე*

სამაგისტრო პროგრამა: თანამედროვე არქიტექტურა და მდგრადი განვითარება

არქიტექტურის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის

მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ალექსანდრე რამიშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2026 წელი

სარჩევი

თავფურცელი	1
აბსტრაქტი.....	3
შესავალი	4
კვლევის მეთოდოლოგია	5
თეორიული საფუძველი - ქალაქი და მდინარე.....	6
მდინარე ქალაქის ურბანული ღერძი.....	6
მდინარისა და ქალაქის ურთიერთობაზე დროის ზემოქმედება	7
მდინარის კავშირი ეკოლოგიურ გარემოსთან	8
მტკვარი და თბილისი	9
ისტორიული განვითარება	9
ეკოლოგიური და ურბანული მდგომარეობა	14
მდინარე მტკვარის ხასიათი	15
პრობლემები და პოტენციალი	17
დღევანდელი მტკვარი და თბილისი	18
მდინარე და კლიმატი.....	20
საერთაშორისო გამოცდილების მაგალითი.....	21
მდინარეების ბუნებრივი კავშირის აღდგენა	21
მდინარის გაწმენდის ბუნებრივი საშუალებები	24
მდგრადი გადაწყვეტები	25
საფეხმავლო ბილიკები	25
მზის პანელები.....	26
ბუნებრივი განათება.....	27
რადიაციისგან დაცვის საშუალებები.....	28
ბუნებრივი განთავსება.....	30
მდგრადი მასალები.....	31
წყალთან ინტეგრაციის მეთოდები	33
ხელოვნებისა და წყლის ინტეგრირების მაგალითი	33
ტივტივა ბილიკები	34
საერთაშორისო გამოცდილებების მიგნებები და მათი ანალიზი	36
პროექტის დიზაინის პრინციპები	37
დასკვნა	38
ბიბლიოგრაფია	40

აბსტრაქტი

ნაშრომის მიზანია გამოიკვლიოს ქალაქ თბილისში ადამიანებსა და მდინარე მტკვარს შორის ურთიერთობების ტრანსფორმაცია წლების მიხედვით და მასზე დაყრდნობით დადგინდეს მტკვარსა და ადამიანებს შორის კავშირის აღდგენის შესაძლებლობები, ისე რომ არსებულ განაშენიანებას მიყვებოდეს და ერთიან შინაარსს გადმოსცემდეს.

საპროექტო ტერიტორიად შერჩეულია იუსტიციის სახლის მიმდებარე სანაპიროები, რომელიც მნიშვნელოვანი კვანძია თბილისის განაშენიანებაში. ისტორიის განმავლობაში მდინარის გარდაქმნის შესახებ ყველაზე ბევრს აღნიშნული ტერიტორია გვიყვება. წლებისა და მმართველების დატოვებული კვალი ყველაზე მკვეთრად სწორედ აქ იკითხება.

საუკუნეების განმავლობაში სწორედ მტკვარი იყო თბილისის ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ღერძი, რომელიც ადამიანების ურთიერთობაში ყველაზე დიდ როლს თამაშობდა და სწორედ მისი მეშვეობით მიეცა თბილისს საზღვრების გაფართოების შესაძლებლობა. დროთა განმავლობაში თანამედროვე ურბანიზაციის შემოტანის, თბილისის საზღვრების გაზრდისა და მოსახლეობის საგრძნობლად მომრავლების ფონზე, ტრანსპორტირება და მარტივი გადაადგილება პრიორიტეტად იქცა, რის შედეგადაც მტკვრის სანაპიროებთან ადამიანების ფიზიკურმა კავშირმა ფორმა იცვალა და სანაპიროს პირველი დონე დაეთმო სამანქანო გზებს.

პროექტის საფუძვლები ეყრდნობა მტკვრის ისტორიულ, კულტურულ, სოციალურ და ურბანულ მნიშვნელობას. დღევანდელ სამყაროში დაიწყო მდინარეებთან ურთიერთობების აღდგენა, რისი ანალოგების განხილვაც საშუალებას იძლევა საკვლევ არეალზე უკვე გამოცდილი მეთოდებით ზემოქმედება და სწორ აქცენტებზე ორიენტირება.

აუცილებელია დღევანდელი მდგომარეობის გათალისწინება, პრობლემების დადგენა და სანაპიროს განვითარების პოტენციალის კონცეფციის შემუშავება. განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა მტკვარის ჩართულობას ადამიანის ცხოვრებაში და მისი გამოყენება, როგორც სოციალური თავშეყრის არეალად, ისე ბუნებაზე სწორად გავლენების განხორციელების წყაროდ. სწორედ ადამიანების აქტიურობის შემოტანის საშუალებით უნდა მოხდეს გარემოს ეკოლოგიაზე ზრუნვაც.